FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 24. JUNI 1976 [1]

Høje Ret.

I henhold til artikel 40 i tjenestemandsvedtægten kan en tjenestemand efter ansøgning få tjenestefrihed af personlige årsager uden løn. Det hedder i bestemmelsen, at tjenestemandens stilling kan besættes til anden side. Stykke 4, litra d bestemte i den efter forordningen af 18. december 1961 gældende affattelse:

»Efter udløbet af denne tjenestefrihed af personlige årsager skal tjenestemanden genindtræde i den første ledige stilling i den kategori eller tjenestegruppe, der svarer til hans lønklasse . . .«.

Ved forordning nr. 1473/72 af 30. juni 1972 tilføjedes denne sætning:

»såfremt han er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer«.

Sagsøgeren i den foreliggende sag havde på grundlag af flere beslutninger fået tjenestefrihed af personlige årsager for tiden fra 1. juni 1969 indtil den 31. maj 1972, efter at han i en tid havde været ansat i Kommissionens generaldirektoratet for finanskontrol. Under denne tjenestefrihed blev hans stilling besat til anden side. Kort før udløbet af tjenestefriheden meddelte sagsøgeren i et brev af 30. maj 1972 generaldirektoratet for personale og administration, at han fra den 1. juni 1972 igen stod til rådighed for Kommissionen. En genansættelse skete imidlertid ikke straks, selv om der i tiden efter sagsøgerens tjenestefrihed skulle besættes en hel række A 6-stillinger, og selv om sagsøgeren – som han har forklaret – til stadighed ved personlig eller telefonisk henvendelse havde taget kontakt med Kommissionen. I en skrivelse fra generaldirektoratet for personale og administration af 27. marts 1973 meddelte man blot sagsøgeren, at han så hurtigt som muligt ville få meddelelse om en ledig stilling. Desuden sendte man ham en ansøgningsformular, som han udfyldte i slutningen af april og – ganske vist uden yderligere kommentar – tilbagesendte.

Da sagsøgeren heller ikke i året 1973 fik anvist nogen stilling, bestræbte han sig på igen at blive optaget i det franske økonomi- og finansministerium, hvor han tidligere havde været skatteinspektør, og hvorfra han var flyttet til tjeneste ved De europæiske Fællesskaber. Dette lykkedes med virkning fra den 1. september 1973.

Da der i Kommissionens generaldirektoratet for finanskontrol blev to A 6-stillinger ledige – den ene pr. 1. maj og den anden pr. 1. juli 1974 – skal sagsøgeren mod slutningen af april have haft en samtale med sekretæren for generaldirektøren i generaldirektoratet finanskontrol, ved hvilken lejlighed enkeltheder om den førstnævnte stilling blev drøftet. Da sagsøger blev spurgt, om han var interesseret i stillingen, bad han åbenbart om betænkningstid, som man også gav ham. Efter udløbet af denne hævder sagsøgeren – dette er ikke bevist – at han telefonisk meddelte, at han var interesseret i stillingen og ønskede, at der hurtigt blev truffet officiel beslutning om genindtræden. I denne henseende fremgår det blot af sagens akter, at Kommissionens administration den 22. maj 1974 sendte en skrivelse til sagsøgeren med tilbud om genindtræden. Dette brev, som åbenbart var stilet til sagsøgerens gamle adresse i Bruxelles og derfor ankom med forsinkelse, blev den 30. maj 1974 efterfulgt af et telegram, i hvilket sagsøgeren atter fik tilbudt en A 6-stilling. Her drejer det sig åbenbart om den anden af de ovenfor omtalte stillinger. I brev af 10. juni 1974 erklærede

1 – Oversat fra tysk.

sagsøgeren herpå, at han var parat til at acceptere denne stilling, og han mente, at dette ville være muligt pr. 1. august 1974. Kort tid efter — nemlig den 15. juni 1974 — henvendte han sig til sin franske arbejdsgiver med anmodning om at måtte gøre tjeneste i Bruxelles fra 1. august 1974. Den 7. juli 1974 anmodede han atter om tilladelse til at måtte opgive sin tjeneste i Frankrig pr. 1. august 1974. For det tilfælde, at dette ikke blev tilstået ham, ville han tage sin afsked pr. denne dato. Den franske forvaltning svarede herpå i en skrivelse af 22. juli 1974, at man ikke kunne efterkomme sagsøgerens anmodning, da der ikke forelå nogen anmodning om forflyttelse fra Kommissionen; imidlertid blev hans afskedsansøgning undersøgt.

Selv om spørgsmålet om tjenestegøren i Bruxelles ikke var klarlagt, opgav sagsøgeren pr. 31. juli 1974 sin stilling i Frankrig for at kunne genoptage sit arbejde ved Kommissionen i Bruxelles den 15. august 1974. Den 10. september 1974 traf Kommissionen beslutning om sagsøgerens genindtræden i Fællesskabernes tjeneste. Hans genindtræden skete med virkning fra den 15. august 1974; ancienniteten i lønklasse A 6 blev beregnet fra den 15. september 1973 og ancienniteten i første løntrin af denne lønklasse fra den 1. maj 1973.

Den 22. november 1974 henvendte sagsøgeren sig til generaldirektoratet for personale og administration og bad denne om at rette en anmodning til den franske forvaltning, for at sagsøgeren kunne blive frigjort der. I skrivelse fra generaldirektoratet af 12. december 1974 blev sagsøgeren imidlertid gjort opmærksom på, at han selv skulle henvende sig til den franske forvaltning for at opnå en sådan tilladelse. På grund af ukorrekt afslutning af sit franske tjenesteforhold blev sagsøgeren pr. 7. januar 1975 afskediget ved ministeriel afgørelse og pålagt en bod.

Allerede nogle uger før, nemlig den 3. december 1974, havde sagsøgeren indgivet en formel klage til Kommissionen, i hvilken han henviste til, at der i tiden efter afslutningen af hans tjenestefrihed var blevet besat et stort antal ledige stillinger ved Kommissionen, og at sagsøgeren for de flestes vedkommende havde været i besiddelse af de fornødne kvalifikationer. Han anførte, at Kommissionen således havde krænket tjenestemandsvedtægtens artikel 40 og påført ham et tab. Kommissionen var derfor forpligtet til at ændre beslutningen om sagsøgerens genindtræden, for så vidt angår datoen, hvorfra den får virkning, samt fastsættelsen af ancienniteten. Desuden skulle Kommissionen indplacere sagsøgeren i lønklasse A 6 på anden måde og anerkende, at han for tiden fra den 1. juli 1972 til den 15. august 1974 har erhvervet krav på pension samt foretage tilsvarende lønefterbetalinger med renter.

Da sagsøgeren ikke modtog svar herpå, anlagde han den 7. juli 1975 sag for Domstolen.

I sagen for Domstolen drejer det sig i henhold til påstandene, hvis enkeltheder jeg ikke vil læse højt, om følgende spørgsmål:

— for det første en ændring af beslutningen om sagsøgerens genindtræden, hvad angår datoen, fra hvilken den får virkning, samt fastsættelse af ancienniteten i lønklassen og i løntrinnet;
— for det andet betaling af erstatning for mistede chancer for forfremmelse, for mistet løn, når henses til forskellen mellem sagsøgerens franske indkomst og Fællesskabets løn, samt for de udgifter, som sagsøgeren har haft på grund af sit arbejde i den franske forvaltning og den derved opståede adskillelse fra sin familie.

I — Vedrørende formaliteten

Kommissionen har fremført forskellige indsigelser mod sagens antagelse til realitetsbehandling, som jeg først vil behandle.

1. Vedrørende den del af påstanden, der angår en ændring af beslutningen om sagsøgerens genindtræden har Kommissionen gjort gældende, at der — hvis sagsøgerens kritik viser sig at være berettiget — højst kan blive tale om den delvis annullation, og at sagen sendes tilbage til Kommissionen, da Domstolen ikke i forvaltningens sted kan ændre sagsøgerens karriere. Desuden kan den anfægtede beslutning i henhold til tjenestemandsvedtægten slet ikke få den af sagsøgeren ønskede tilbagevirkende gyldighed. Den vedrører nemlig en bestemt stilling, som først blev ledig den 1. juli 1974; desuden har sagsøgeren først overtaget de dermed forbundne funktioner den 15. august 1974.

Til dette anbringende må bemærkes, at ingen principielle betænkeligheder taler imod, at Domstolen, såfremt sagsøgerens kritik anerkendes, direkte fastsætter, fra hvornår beslutningen om sagsøgerens genindtræden skal have virkning samt direkte fastsætter sagsøgerens anciennitet. Faktisk kan der heller ikke tales om nogen uberettiget indgriben i forvaltningens kompetence, når bestemte retsvirkninger, som Domstolen udtaler sig til, umiddelbart fremgår af loven eller entydige retsgrundsætninger, dvs. når forvaltningen for så vidt ikke har noget frit skøn. Således må det vel forholde sig i det foreliggende tilfælde — dette vil jeg komme tilbage til senere — hvad angår ansættelsesmyndighedens forpligtelse til at lade en tjenestemand genindtræde efter udløbet af en periode med tjenestefrihed af personlige årsager. Efter min overbevisning er Domstolen — hvad det første led i påstanden angår — på ingen måde begrænset til en delvis annullation af den pågældende beslutning eller til, at sagen sendes tilbage til Kommissionen.

De øvrige indsigelser retter sig vel mod den logiske begrundelse for det påberåbte krav. I denne sammenhæng støtter Kommissionen sig på tjenestemandsvedtægtens artikel 4, i henhold til hvilken udnævnelsen ikke må få virkning før den dag, tjenesten påbegyndes.

Dette anbringende er rigtigt for så vidt angår besættelsen af den konkrete stilling i efteråret 1974. På den anden side må det ikke overses, at sagsøgeren gør gældende, at den i artikel 40, stk. 4, litra d hjemlede, ovenfor citerede forpligtelse for ansættelsesmyndigheden er blevet overtrådt, hvorfor Kommissionen er forpligtet til at yde erstatning — for så vidt muligt in natura. Da sagsøgeren altså endeligt ønsker skadeserstatning, kan man ikke tvivle på det følgerigtige i hans påstand.

2. Til sagsøgerens krav om, at Kommissionen skal give ham erstatning i et sådant omfang, at han stilles, som om tjenestemandsvedtægtens artikel 40 ikke var blevet overtrådt, har Kommissionen yderligere indvendt, at sagsøgeren tilstræber et resultat, som han allerede kunne have opnået tidligere, hvis han rettidigt havde gjort brug af vedtægtens muligheder — administrativ klage og annullationssøgsmål. Da han imidlertid ikke har anfægtet de forvaltningsakter, der medførte skade for ham, og hans søgsmålsret således er prækluderet, kan det ikke tillades, at han opnår det samme resultat ved hjælp af et erstatningssøgsmål.

Kommissionen har herved henvist til retspraksis, nærmere bestemt sagerne 59/65 (Heinrich Schreckenberg mod Kommissionen for Euratom, dom af 15. december 1966, Slg. 1966, s. 815), 4/67 (Anne Müller mod EF-Kommissionen, dom af 12. december 1967, Slg. 1967, s. 487), nr. 53/70 (Willem Vinck mod EF-Kommissionen, dom af 24. juni 1971, Slg. 1971, s. 601) og 9/75 (Martin Meyer-Burckhardt mod EF-Kommissionen, dom af 22. oktober 1975, Sml. 1975, s. 1171). Kommissionen anser sagsøgerens brev af 30. maj 1972 for at være en ansøgning i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90 og henviser til de retsakter, der i tiden efter udløbet af sagsøgerens tjenestefrihed er udstedt til besættelse af ledige stillinger, som også sagsøger kunne være kommet i betragtning til.

Ved undersøgelsen af denne indvendig drejer det sig navnlig om, hvorvidt

sagsøgeren allerede i årene 1972 og 1973 faktisk kunne have anlagt annullationssøgsmål mod den overtrædelse af tjenestemandsvedtægtens artikel 40, som skadede ham.

Jeg er meget betænkelig ved at tilslutte mig dette, for så vidt Kommissionen påberåber sig sagsøgerens brev af 30. maj 1972 og gør gældende, at det forhold, at dette ikke blev besvaret før udløbet af en frist på 4 måneder, indebærer en stiltiende afvisning, som efter en klage og senere ved stiltiende afvisning af klagen burde være anfægtet med et annullationssøgsmål. Efter min mening er Kommissionens udgangspunkt forkert; man kan ikke opfatte det nævnte brev som en ansøgning i den i tjenestemandsvedtægtens artikel 90 forudsatte betydning, især ikke hvis man betragter dets indhold, retsreglerne og sagsøgerens interesse. Således er det efter min opfattelse vigtigt, at brevet ikke indeholder andet end en meddelelse om, at sagsøgeren fra den 1. juni 1972 igen står til rådighed for Kommissionen. Endvidere er det vigtigt, at artikel 40 ikke kræver nogen ansøgning. Man må også erkende, at sagsøgeren dengang kort tid før udløbet af sin tjenestefrihed og uden kendskab til eventuelt til rådighed stående ledige stillinger næppe kunne have interesse i at kræve, at ansættelsesmyndigheden traf beslutning om at genansætte ham inden for den frist, som i henhold til tjenestemandsvedtægten dengang gjaldt for stillingtagen til formelle ansøgninger.

Derimod må det anerkendes, at de beslutninger, som Kommissionen traf i tiden efter udløbet af sagsøgerens tjenestefrihed til besættelse af stillinger, som også sagsøgeren kom i betragtning til, er retsakter, imod hvilke sagsøgeren kunne indgive klage. I det omfang de blev truffet efter den ændrede tjenestemandsvedtægts ikrafttræden — dvs. efter den 1. juli 1972 — kunne de være anfægtet med en klage under iagttagelse af den frist, som ved foranstaltninger af generel karakter løber fra offentliggørelsen af akten, og ved foranstaltninger af individuel karakter fra den dag, den pågældende får kendskab til beslutninger, dog senest fra offentliggørelsesdagen. For så vidt synes altså den slutning nærliggende, at sagsøgeren, fordi han har undladt rettidigt at gøre brug af tjenestemandsvedtægtens retsmidler, ikke senere i et erstatningssøgsmål kan anfægte gyldigheden af netop disse foranstaltninger.

Efter grundig overvejelse er jeg imidlertid kommet til det resultat, at denne slutning ikke kan drages.

Dertil er for det første den erkendelse afgørende, at udgangspunktet i den ovenfor citerede retspraksis er egen skyld forstået som en *ansvarspådragende* undladelse af at anvende et retsmiddel. Dette har Fuss i sin artikel »Grundfragen der Gemeinschaftshaftung« (Europarecht 1968, s. 369) med rette fremhævet. Det er endvidere vigtigt, at den nævnte retspraksis vedrørte situationer, hvor det drejede sig om beslutninger, som enten var rettet til den pågældende sagsøger eller som denne utvivlsomt havde kendskab til. Her forelå der klart egen skyld og derfor kunne den strenge retsvirkning — udelukkelse af erstatningssøgsmål på grund af mistet kompetence til annullationssøgsmål — synes rimelig.

I dette tilfælde forholder det sig anderledes. Sagsøgeren har erklæret — og dette er ikke bestridt — at han i sin tid ikke fik kendskab til de ansættelsesbeslutninger, der kunne interessere ham. Først på grund af efterforskninger, han foretog efter sin genindtræden, er det blevet ham klart, at Kommissionen allerede i året 1972 til skade for ham havde overtrådt tjenestemandsvedtægtens artikel 40. Dette synes troværdigt, fordi de månedlige meddelelser, i hvilke sådanne beslutninger offentliggøres, principielt kun uddeles til ansatte, som forretter tjeneste, men ikke til tjenestemænd, der som sagsøgeren har tjenestefrihed af personlige årsager. I en sådan situation til man kun kunne udelukke retten til erstat-

ningsøgsmål, såfremt den objektivt foreliggende mulighed for kendskab sidestilles med et faktisk kendskab til vedtagne beslutninger. Denne konsekvens kan ikke tiltrædes. En så streng holdning findes der intet grundlag for i vores retspraksis; berettigelsen af den blev heller ikke påvist under henvisning til fælles principper i de nationale retssystemer.

Heller ikke den anden afvisningsindsigelse kan således tages til følge.

3. Kommissionen hævder endelig også, at den del af påstanden, som vedrører det tab, sagsøgeren har lidt ved sin udtræden af den franske forvaltning, samt kravet om erstatning for de særlige udgifter, sagsøgeren har haft, fordi han i den periode, hvor han arbejdede i Frankrig, levede adskilt fra sin familie, bør afvises, fordi disse krav ikke var nævnt i den til Kommissionen rettede klage.

Med henblik på de finansielle følger af sagsøgerens udtræden af den franske forvaltning, er det efter min opfattelse afgørende, at der ikke i denne forbindelse gøres noget erstatningskrav gældende. Fordi sagsøgeren har anlagt sag angående de ham vedrørende franske foranstaltninger, som der ikke er afsagt dom i, og da der derfor ikke kan tales om noget bestemt tab, findes der i stævningen alene et ret vagt formuleret forbehold. Dette berettiger til, at spørgsmålet ikke behandles. Jeg henviser for så vidt til et tilsvarende formuleret krav i sag 188/73 (Daniele Grassi mod Rådet for EF, dom af 30. oktober 1974, Sml. 1974, s. 1107). Dengang udtalte Domstolen:

»Meningen med punkt 4 i påstanden er i det mindste dunkel, og der er ikke påvist nogen relevans for sagens løsning; denne del af påstanden kan derfor ikke antages til realitetsbehandling«.

En lignende konstatering er også på sin plads i den foreliggende sag, således at det kan lades ude af betragtning, om det forhold, at dette punkt ikke er nævnt i sagsøgerens klage, må bevirke, at det skal afvises.

For så vidt angår det andet erstatningskrav og den omstændighed, at det ikke er nævnt i klagen, må det ganske vist anerkendes, at efter den nye, allerede dengang gældende udformning af tjenestemandsvedtægten, er den forudgående administrative procedure generelt — også vedrørende erstatningskrav — blevet obligatorisk. Dette lægges også til grund i dommen i sag 9/75 (Martin Meyer-Burckhardt mod EF-Kommissionen, dom af 22. oktober 1975, Sml. 1975, s. 1182), hvor det understreges, at der for annullations- og erstatningssøgsmål fra ansatte ikke er nogen forskel, hvad angår den administrative behandling og domstolsbehandling.

Jeg er imidlertid enig med sagsøgeren om ikke at kræve nogen overdreven formalistisk anvendelse af denne grundsætning. Man bør derfor anse det for tilstrækkeligt, at sagsøgeren i sin stævning har gjort gældende, at Kommissionen har overtrådt tjenestemandsvedtægtens artikel 40, og at der derfor er opstået tab i forskellige henseender. Denne holdning, synes jeg, er så meget mere korrekt, som man givet ikke kan bestride, at der foreligger en faktisk sammenhæng mellem de forskellige af sagsøger påberåbte erstatningskrav, og da det såvel under den administrative procedure samt under domstolsbehandlingen har vist sig, at Kommissionen principielt nægter nogen erstatningspligt, således at det åbenbart ikke ville have haft noget formål, at Kommissionen på ny skulle behandle en endnu mulig klage.

Med undtagelse af den del af påstanden, som vedrører de økonomiske følger af sagsøgerens afskedigelse fra den franske forvaltning, kan sagen derfor antages til realitetsbehandling.

II — Vedrørende Realiteten

1. Det første spørgsmål, som efter sagsøgers anbringender må stilles i denne

sammenhæng, nemlig om Kommissionen ved sin behandling af sagsøgeren efter udløbet af hans tjenestefrihed har overtrådt personalevedtægten, volder klart ingen vanskeligheder.

Ansættelsesmyndigheden har i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 40 den klare forpligtelse, der ikke er betinget af nogen anmodning fra den pågældende, til at anvise en tjenestemand, der har haft tjenestefrihed, den første ledige stilling i hans kategori eller tjenestegruppe efter udløbet af tjenestefriheden. Vi behøver ikke at undersøge spørgsmålet, om sagsøgeren var omfattet af den gamle tjenestemandsvedtægt, i hvilken der endnu ikke var tale om fornødne kvalifikationer til en ledig stilling, eller om og fra hvilket tidspunkt disse kvalifikationer skulle være til stede. For det foreliggende tilfælde er dette uden betydning af den grund, at Kommissionens repræsentant under den mundtlige forhandling uden videre har indrømmet, at der faktisk har været mulighed for at genindsætte sagsøgeren straks efter udløbet af hans tjenestefrihed, dvs. allerede fra den 1. juni 1972.

Det står hermed fast, at Kommissionen i modstrid med sine forpligtelser i henhold til vedtægten ikke har sørget for, at sagsøgeren fra den 1. juli 1972 — dette er den af ham i stævningen angivne dato — igen blev ansat i dens tjeneste. Denne adfærd var retsstridig.

2. Heller ikke besvarelsen af spørgsmålet, om Kommissionen har pådraget sig ansvar, om den har begået en fejl i sin myndighedsudøvelse, volder vanskeligheder.

Uden overdrivelse kan det siges, at det i en korrekt ledet forvaltning er let at bevare et tilfredsstillende overblik over de personer, der har tjenestefrihed af personlige årsager. Man stiller heller ikke for store krav til den, hvis man kræver, at den ved udløbet af en tjenestefrihed foretager den i henhold til artikel 40 nødvendige undersøgelse og betragter de stillinger, der på dette tidspunkt og senere bliver ledige, med henblik på om disse kan anvendes i henseende til artikel 40. Når der ikke her træffes de nødvendige forholdsregler — navnlig ved en koordinering mellem de forskellige kompetente afdelinger — og pligten til genindtræden derfor ikke bliver opfyldt, kan der givet tales om en betydelig overtrædelse af den agtpågivenhed, Kommissionen er forpligtet til.

3. Vedrørende spørgsmålet om, i hvilket omfang Kommissionen skal erstatte det tab, som sagsøgeren har lidt på grund af den forsinkede genindtræden, kommer det imidlertid også an på, om sagsøgeren selv har skyld, og i hvilket omfang der skal tages hensyn hertil.

Principielt er jeg af den opfattelse, at man også ved krav i henhold til artikel 40 skal tage hensyn til egen skyld, også selv om bestemmelsen som allerede nævnt ikke kræver, at tjenestemanden skal foretage sig noget. Det afgørende er — hertil har Kommissionen med rette henvist — at det drejer sig om et erstatningskrav mod et offentligt organ. Men også på dette område gælder det almindelige princip om, at skadelidte, navnlig når det drejer sig om et vedvarende tab, ved egnede og rimelige handlinger skal søge at opnå, at tabet bliver så ringe som muligt.

I sit brev af 30. maj 1972 meddelte sagsøgeren Kommissionen, at han fra den 1. juni 1972 igen stod til rådighed for udøvelsen af sit arbejde. Endvidere har han i april 1973 udfyldt en ansøgningsformular, som blev sendt til ham, og tilbagesendt den uden kommentarer til Kommissionen. Sagsøgeren har ganske vist hævdet, at der herudover har fundet kontakter sted med Kommissionens tjenester, men Kommissionen bestrider dette, og hvad tidspunkt og indhold angår, kunne disse heller ikke konkretiseres, og navnlig ikke bevises. Jeg må som følge heraf lade dem ude af betragtning og kan derfor alt i alt kun lægge til grund, at sagsøgeren har udfoldet et ret beskedent

initiativ med henblik på sin genindtræden i Kommissionens tjeneste.

På den anden side kan det siges, at han uden videre kunne have taget sig væsentligt mere energisk af sine anliggender, da han indtil efteråret 1973 havde sin bopæl i Bruxelles, og eftersom også hans hustru er ansat i Kommissionen. Han burde i det mindste efter forløbet af et længere tidsrum have foretaget effektive efterforskninger efter ledige stillinger — eventuelt ved at læse opslagene i Kommissionens administrationsbygning, eller ved at anmode om tilsendelse af Personaleposten — og han kunne på virkningsfuld måde — f.eks. ved indgivelsen af en klage og i givet fald også ved at anlægge retssag — have erindret Kommissionen om dens forpligtelse. Dette var der i det mindste grund til, da han — angiveligt efter at have opgivet — begyndte at forberede sin tilbagevenden til den franske forvaltning. Hvis han havde båret sig ad på den her skildrede måde, tror jeg, at han endnu i sommeren 1973 ville have haft løst sin situation på tilfredsstillende måde.

Jeg ville derfor ikke tøve med at udtale, at sagsøgeren selv bærer en del af skylden for tabets omfang. Dette skal der tages hensyn til ved fastsættelsen af skadeserstatningen, principielt således, at sagsøgeren selv skal bære følgerne af overtrædelsen af tjenestemandsvedtægtens artikel 40 for tidsrummet efter den 1. september 1973.

Til de enkelte krav, som sagsøgeren har fremført, kan der herefter gøres følgende bemærkninger:

— Da det er sikkert, at sagsøgeren den 1. juli 1972 kunne være blevet antaget i Kommissionens tjeneste, må denne dato være afgørende for beregningen af anciennitet, som bl.a. pensionskravene beregnes ud fra. Den nuværende anciennitet skal følgelig beregnes ud fra den anciennitet, sagsøgeren havde ved påbegyndelsen af sin tjenestefrihed af personlige årsager i lønklasse A 6 og første løntrin i denne lønklasse. I denne forbindelse skal Kommissionen, som nu gennemfører de nærmere beregninger, også tage hensyn til den i tjenestemandsvedtægtens artikel 44 omhandlede stigning i anciennitet, og sagsøgers løn skal fastsættes i overensstemmelse hermed.

— For så vidt angår mistede chancer for forfremmelse og det heraf følgende tab for sagsøgeren, er det i første række vigtigt, at sagsøgeren, der ved begyndelsen af sin tjenestefrihed havde en anciennitet på 11 måneder i lønklasse A 6, den 1. august 1973 ville have nået den for forfremmelse i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 45 krævede mindste-anciennitet på 2 år, hvis han var genindtrådt den 1. juli 1972. Efter beslutningen af 10. september 1974, hvori der blev truffet beslutning om hans genindtræden den 15. august 1974, måtte forvaltningen derimod gå ud fra, at sagsøgeren først kunne forfremmes fra den 15. september 1975. Sagsøgeren gik således glip af muligheder for forfremmelse for et tidsrum på lidt mere end to år.

Det er imidlertid overordentlig problematisk at afgøre, hvorledes disse chancer skal vurderes. Man bør erindre, at der ved en forfremmelse tages hensyn til en lang række omstændigheder, såsom muligheder for forflyttelse inden for en institution og inden for Fællesskabet eller andre ansøgeres kvalifikationer. Heller ikke de statistiske betragtninger, som Kommissionen har fremført, gavner næppe sagsøgeren. Hvis man i årene 1969 til 1974 sammenligner antallet af ansatte, der kunne forfremmes, med det foretagne antal forfremmelser, var sandsynligheden 1 : 9. Hvis man holder sig dette for øje og yderligere tager hensyn til, at sagsøgeren ikke kunne forfremmes inden for sin kategori, hvor forfremmelse er mere sandsynlig, og man desuden tager hensyn til den omstændighed, at forfremmelser til lønklasse A 5 gennemsnitlig først sker efter en anciennitet på fem år, kan man kun vanskeligt anerkende, at sagsøgeren skal have tilkendt erstatning for mistede chancer for forfremmelse.

— Vedrørende kravet om efterbetaling af løn må det på den ene side understreges, at man sikkert ikke kan lægge den indvending fra Kommissionens side til grund — som i øvrigt ikke blev opretholdt under den mundtlige forhandling — at sagsøgeren faktisk ikke har arbejdet for Kommissionen. Denne indvending er ikke afgørende, i hvert fald ikke med henblik på det tidsrum, som ligger umiddelbart efter udløbet af sagsøgerens tjenestefrihed, fordi den manglende arbejdsydelse udelukkende skyldes Kommissionens adfærd.

På den anden side må man imidlertid, ved fastsættelsen af det tidsrum, der kommer i betragtning for lønefterbetalingen, tage hensyn til sagsøgerens egen skyld. Hvis man lægger det af mig hertil fremførte til grund, kan man faktisk kun tilkende sagsøgeren krav på efterbetaling af de vederlag, som forfaldt i tiden fra den 1. juli 1972 indtil den 31. august 1973. Domstolen bør nøjes med denne konstatering. Enkeltheder i beregningen, som beror på de for de enkelte tidsrum gældende løntabeller, kan overlades til Kommissionen.

— Vedrørende sagsøgerens krav om betaling af forskellen mellem det vederlag, son han faktisk oppebar i den franske forvaltnings tjeneste, og det vederlag, som han ville have haft krav på, hvis han rettidigt var genindtrådt i Fællesskabet, samt vedrørende kravet om erstatning af de udgifter, som han har haft fra den 1. september 1973 på grund af adskillelsen fra sin familie og sit ophold i Paris, mener jeg med de netop anførte bemærkninger at have udtalt det nødvendige. Hvis man går ud fra, at sagsøgeren ved rettidige og energiske anstrengelser var genindtrådt i Fællesskabets tjeneste den 1. september 1973, og hvis man kvalificerer undladelsen af sådanne anstrengelser som egen skyld, kan man deraf kun drage den konsekvens, at sagsøgeren selv må være ansvarlig for de netop nævnte tab. Det er ikke berettiget at gøre Kommissionen ansvarlig for et erstatningskrav i dette omfang.

— Vedrørende sagsøgerens krav på renter kan jeg nøjes med få ord.

Herved kan det spørgsmål forblive ubesvaret, om og under hvilke forudsætninger der i fællesskabsretten skal erlægges forhalings- eller procesrenter. I det foreliggende tilfælde er det nemlig tilstrækkeligt at konstatere, at sagsøgeren har et krav mod Kommissionen på grund af dennes fejl.

Dette betyder, at sagsøgeren skal stilles, som om han forskriftsmæssigt, dvs. rettidigt havde modtaget de beløb, som nu skal efterbetales ham. Hertil hører også en forrentning fra det givne forfaldstidspunkt. Da de af sagsøgeren nævnte rentesatser synes rimelige, og Kommissionen for så vidt ikke har fremsat indvendinger, har jeg ingen betænkeligheder ved at lægge dem til grund for afgørelsen, dvs. en forrentning på 6 1/2 % indtil den 31. oktober 1974 og 8 % fra den 1. november 1974.

III — Sammenfattende foreslår jeg at afgøre den foreliggende sag således:

1. Det pålægges Kommissionen at ændre afgørelsen af 10. september 1974 med hensyn til sagsøgerens anciennitet i A 6 således, at sagsøger stilles, som om han var blevet genansat den 1. juli 1972. På samme måde skal den sagsøgeren tilkommende løn fra den 15. august 1974 fastsættes.

2. Kommissionen dømmes til at efterbetale sagsøgeren den løn for tiden fra den 1. juli 1972 til den 31. august 1973 , som han ville have haft krav på,

hvis han var blevet genansat den 1. juli 1972. Disse beløb skal fra deres forfaldsdato forrentes med 6½ % indtil den 31. oktober 1974 og med 8 % indtil den 1. november 1974.

3. Sagsøgte frifindes for de øvrige krav.

4. Kommissionen bærer halvdelen af sagsøgerens sagsomkostninger.